

1 ובנוגע למגדף ומקושש - אף שזהו ענין שנוגע למעשה עתה, הרי מובן בפשטות, שמשם רבינו, רועה
2 נאמן, ש"אוהב ישראל הי"י"⁶¹, והשתדל אפילו עבור אלו שחטאו בעגל, ועד שאמר "ועתה אם תשא
3 חטאתם ואם אין מחני נא מספרך אשר כתבת"⁶², בודאי לא ינצל את חשיבותו אצל הקב"ה כדי למהר
4 ולברר מיד מהו העונש שמגיע למגדף או המקושש!...

5 - משה רבינו צריך למלא את חובתו ע"פ תורה, ולכן, כשהביאו אליו את המגדף, הניחו במשמר,
6 "לפרוש להם על פי ה'", "אם חייב מיתה אם לאו"⁶³, וכמו"כ כשהביאו אליו את המקושש, לאחרי
7 "שהתרו בו ולא הניח מלקושש", הניחו במשמר, "כי לא פורש מה יעשה לו", "באיזו מיתה ימות"⁶⁴;
8 אבל לרוץ ולברר אצל הקב"ה מהו העונש שלהם - אין זה תפקידו של משה, ענין זה משאיר משה
9 להקב"ה שיעשה כרצונו, ובינתיים, ימשיכו המגדף והמקושש לחיות במשמר ללא עונש.

10 [ועד"ז יש לבאר הטעם שהענין ש"נתעלמה הלכה" ממשה בתור עונש "על שנטל עטרה כו" לא הי'
11 בנוגע למגדף ומקושש (שלפני פרשת בנות צלפחד), היינו, שהקב"ה יאמר למשה מלכתחילה את דינם⁶⁵,
12 ואח"כ תתעלם ממנו הלכה זו כדי ליפרע ממנו כו' - כיון שלא מסתבר שהקב"ה ימהר לומר פס"ד כיצד
13 להעניש איש ישראל כו'].

14 אבל בנוגע לפסח שני, כאשר יש אנשים שטוענים "למה נגרע לבלתי הקריב את קרבן ה'", וזהו ענין
15 שנוגע למעשה עתה - יש צורך לקבל תשובה מיד.

16 יא. אך עפ"ז צריך להבין מ"ש רש"י "אשרי ילוד אשה שכך מובטח לו שכל זמן שהי' רוצה הי'
17 מדבר עם השכינה" - דלכאורה, מהו ההכרח שענין זה קשור עם מעלתו המיוחדת של משה, הרי גם
18 לולי זאת, הי' הקב"ה צריך ליתן מענה מיד, כיון שזהו ענין שנוגע למעשה עתה?
19 והביאור בזה - שההכרח לכך הוא מזה שמשם "אמר להם, עמדו ואשמעה":

20 לכאורה אינו מובן: מניין לו למשה שבדאי "יצוה ה'" (דינם של האנשים האלה) תיכף ומיד - הרי
21 יתכן שהקב"ה לא יצוה מאומה, כיון שאין רצונו שיקריבו בטומאה (כפי שמשם הי' סבור), וגם אם
22 רצונו שיקריבו בזמן אחר, יתכן שלא יצווה על זה עתה, אלא לאחר זמן; ולכאורה הי' משה צריך רק
23 להקריב את משפטם לפני ה', ולסמוך על הקב"ה שיעשה כרצונו.

24 ומזה שמשם לא הסתפק בכך, אלא "אמר להם, עמדו ואשמעה (מה יצוה ה' לכם)", מובן, שהנהגת
25 משה היתה "כתלמיד המובטח לשמוע מפי רבו" [וטעם הדבר - כדי לחסוך ממנו את הטירדא
26 ("מַאֲטֵרְנִישׁ") בגלל הספק, וכידוע⁶⁶ שאין לך שמחה כהתרת הספקות], ומוסיף ומסיים: "אשרי ילוד
27 אשה שכך מובטח לו שכל זמן שהי' רוצה הי' מדבר עם השכינה"⁶⁷.

28 יב. אך עפ"ז נשאלת שאלה: כיון שכל כך גדלה מעלתו של משה, היתכן שלא ידע להשיב להם
29 הדין דפסח שני (כמו שידע להשיב ש"אין קדשים קרבים בטומאה")? - ועל זה ממשיך רש"י: "וראוי
30 היתה פרשה זו להאמר ע"י משה, כשאר כל התורה כולה, אלא שזכו אלו שתאמר על ידיהן, שמגלגלין
31 זכות ע"י זכאיי".

32 יג. והנה, אע"פ שבפ' פינחס איתא בפירושו רש"י ש"נתעלמה הלכה" ממשה - הנה לאח"ז באים
33 לפרשת מטות, שנוסף לכך שבתחילתה מפרש רש"י ש"חלק כבוד לנשיאים ללמדם תחילה כו'", ממשיך
34 ומבאר המעלה המיוחדת של משה - ש"נתנבא בלשון זה הדבר", באופן נעלה יותר משאר הנביאים
35 ש"נתנבאו בכה".

לא מדובר אודות איש פרטי, אלא אודות דין כללי, כך, שאין זה שולל את ענין הבחירה.

66 מאמר החכם - הובא בהמשך מים רבים תרל"ו בתחלתו. וראה שו"ת הרמ"א ריש ס"ה. מצו"ד משלי טו, ל.

67 ראה גם שיחת ש"פ שלח ס"כ (תורת מנחם - התוועדויות חמ"ז ע' 128 ואילך).

טשו"ע יו"ד סרמ"ו סי"ד.

61 מנחות סה, סע"א ואילך.

62 תשא לב, לב.

63 אמור כד, יב ובפרש"י.

64 שלח טו, לג-ד ובפרש"י.

65 ומובן שאין זה בסתירה לכך ש"צדיק ורשע לא קאמר" (ראה נדה טז, ב), אלא זהו דבר התלוי בבחירת האדם - שהרי